

RENÉ DAHL ANDERSEN

CASPER FAUERHOLDT

SOLUTTAUTUJA

HUUMEPOLIISIN
NOUSU JA TUHO

Suomentanut Laura Koskela

ATENA

Sallylle ja perheelleni sekä perheelleni poliisissa

Kirjassa esiintyvien henkilöiden yksityisyyden ja poliisin menetelmien arkaluonteisuuden vuoksi olemme muuttaneet tietyt nimet, ajankohdat ja yksityiskohdat.

Tanskankielinen alkuteos
Hærdet – Narkobetjent med gaden i blodet

Copyright © René Dahl Andersen & Casper Fauerholdt, 2021
Published by agreement with Forlaget Grønningen 1, Copenhagen.

Suomenkielinen laitos © Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

Atena
Jyväskylä
atena.fi

ISBN 978-951-1-42395-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

4041 0037
Painotuslehti

SISÄLLYS

Esipuhe	7
---------------	---

OSA I: UNELMA

1. Siemen alkaa itää	12
2. Lehmipojat	20
3. Bad boys, bad boys	35
4. Viimeinen keino.....	47
5. Jos työt ei maita, pysy kotona	62
6. Carsten	70
7. Erittäin salaista.....	86

OSA II: MIEHUUSKOE

8. Poliisina Irakin aavikolla.....	112
9. Itsemurhamissiot.....	121
10. Varovaisuus herpaantuu	129
11. Pulssi 40	132
12. Katuelämää	136
13. Käytännön mies	141
14. Fbi-kurssilaisen isot pallit.....	148
15. Legenda Joe.....	157
16. Suoraan kaninkoloon	169
17. Tohvelipoliisi.....	189
18. Numeroita	203
19. Annika	216

OSA III: **KORKKI**

20. Numero 14818.	242
21. Fetterlein-tyyppi, sammakko ja serbialainen rikollispomo .	255
22. Pantteri	265
23. Ystäviä ja vihollisia	274
24. Ilmiantaja uhrataan	285
25. Kytiksellä Citroënilla	296
26. Suurin juttu.	312
27. Kylmänhiki	326
28. Selviytyminen.	340
29. Syöksykierre.	353
30. Tuomion julistus	360
31. Uusi elämä	370
 Jälkisanat	 399

ESIPUHE

Kun eräänä kevätpäivänä vuonna 2019 ensimmäistä kertaa sain tutustua René Dahl Andersenin elämäntarinaaan, suhtauduin siihen epäilyksellä, mutta kuitenkin erittäin kiinnostuneena.

Istuimme kööpenhaminalaisessa auringon valaisemassa kahvilassa ja René kertoi Pohjois-Jyllannin murteellaan sotkuisista asunnoista, ammutuista huumeilereistä ja varastetuista valaisimista.

Kaikki kuulosti kuin suoraan rikosdraamasarjasta *Langalla* tai jostain muusta vauhdikkaasta poliisisarjasta. Mutta René ei puhunut draamasarjoista, vaan todellisista tapahtumista näillä kauduilla ja juuri täällä, keskellä ihmisvilinää, jota emme edes huomioineet.

René Dahl Andersenin edessä pöydällä oli isoja muistivihkoja tiheään kirjoitetuin rivein. Vihot oli jaettu eri teemoihin, paikkoihin ja aikoihin, joiden avulla hän oli yrittänyt saattaa sanoiksi kahdeksantoista vuoden poliisiuransa. Selasin muistivihkoja. Selaillessani ajattelin, että tunnetun ja kiistellyn huumeoliisin partion lopettaminen vuonna 2001 päätti lopullisesti aikakauden, jolloin huumeoliisiosasto, sekä hyvässä että pahassa, otti ohjat – ja lain – omiin käsiinsä. Siihen uskottiin ja luotettiin.

Mutta René Dahl Andersenin tarina antaa toisenlaisen kuvan huumeoliisiosaston jatkajista.

Tapaaminen auringon valaisemassa kahvilassa oli yksi monista keskusteluhetkestä, joita kertyi seuraavien kuukausien aikana. Joissakin näistä tarinoissa oli tarpeellista käyttää kollegoista ja ilmiantajista peitenimiä sekä jättää pois yksityiskohtia, kuten René Dahl Andersenin antamat luottamukselliset tiedot, joita hän ei kirjallisen lupauksensa mukaan koskaan kertoisi edelleen.

René Dahl Andersenille on ollut ratkaisevan tärkeää, että kirjassa esiin tulevat tiedot eivät aiheuta turvallisuusriskiä entisille kollegoille, ilmiantajille tai Tanskan valtiolle.

Muissa René Dahl Andersenin kertomissa tapauksissa hän rikkoi lakia. Mutta hän on seissyt sanojensa takana koko prosessin ajan, ja hän on yrittänyt sekä puolustaa että selittää sitä, miten periaatteellisen poliisin ura päättyy hänen rikkoessaan lakia.

Voidaankin kysyä, eivätkö monet muutkin voisi toimia samoin, jos he olisivat jo ylittäneet rajansa ja identiteettinsä, ja vähitellen menettäneet jotain itsestään? Ainakin jos keskustelee Andersenin entisten kollegojen kanssa, saa käsityksen, että näin voi käydä. Olen ollut yhteydessä moneen Andersenin entiseen ja nykyiseen kollegaan sekä ilmiantajiin – ja olen lukenut tuomioita ja poliisiraportteja – jotta voisin näyttää toteen René Dahl Andersenin kertomukset ja saada niihin uusia vivahteita. Kollegat ovat antaneet kuvan harvinaisen ammattitaitoisesta, luovasta ja iloluontoisesta poliisista, joka tuli kaikkien kanssa toimeen ja pädätti pahimmat. Mutta he ovat myös kertoneet, miten René Dahl Andersenin ajan myötä eksyi moraalistaan ja hänelle kävi yhä vaikeammaksi erottaa, mikä oli oikein ja mikä väärin.

Kiitos Andersenin kollegoille siitä, että he ovat niin auliisti jakaneet tietonsa kanssani. Ja kiitos René Dahl Andersenille hänen niin yhteiskunnallisesti kuin inhimillisestikin tärkeästä tarinastaan.

Kööpenhamina, tammikuussa 2021
Casper Fauerholdt

Minulta on viety koko urani, identiteettini ja koko elämäni. Käräjätuomari on kylmän kliinisesti määrännyt minulle kuuden kuukauden ehdottoman tuomion. Pää kumarassa, kädet selkäni takana ja auttamattoman itseinhon vallassa otan vastaan tuomion. Minulla ei ole aavistustakaan, mitä tekisin. Ei aavistustakaan, mitä tuleman pitää. Ei aavistustakaan, miten pääsen taas pinnalle. Eikä minulla ole pienintäkään aavistusta, miten päädyin tähän.

OSA I

UNELMA

1.

SIEMEN ALKAA ITÄÄ

Tämä on unelma, josta en pääse eroon. Kun katson Tom-serkuani, haluan olla kuten hän. Ihailen häntä ja haluan kuulla hänen kertomuksiaan. Perhejuhlissa minulle on ratkaisevan tärkeää, että saan istua Tomin vieressä. Hän on mukava, iloinen ja hyväksyvä ihminen. Ja hän on myös poliisi.

Kun pääsin ripille, hän tuli meille Hørbyhyn, jossa perheeni asuu. Meksikossa pidettävät jalkapallon MM-kisat ovat juuri alkamassa ja Tanska on ensi kertaa mukana. Minun elämäni koostuu suurin piirtein jalkapallosta ja harjoituksista. Tom saapuu rippijuhliini päässään suuri sombrero. Hänellä on myös mukanaan virkamerkki ja pamppu. Sen päähän hän on korjausnesteellä piirtänyt hymynaaman. Juuri tyyppillistä Tomille. Ja niin hän alkaa kertoa uskomattomia juttuja elämästään Kööpenhaminan poliisivoimissa. Kuuntelen kuin lumottuna, enkä saa tarpeekseni hänen tarinoistaan. Yksi jutuista koskee huumeepoliisin partiota: Nyhavnin huumeepoliisin joululounas oli muuttunut niin vilkkaaksi, että paikalle oli soitettu poliisi. Kun virka-asuinen partio saapui juhlapaikalle, muutamat huumeepoliisit heittivät yhden poliiseista veteen.

»Huumeepoliisin jäsenet ovat poliiseja, mutta myös joukko idiootteja», Tom sanoo. »Huumeepoliisi on niin vahvasti yhteenhitsautunut jengi, että he ajattelevat voitavansa tehdä mitä tahan-

sa. Heidän kanssaan ei ole leikkimistä. Heillä on tosi kova maine.»

Tulen uteliaaksi. Meno kuulostaa samanlaiselta kuin amerikkalaisessa poliisisarjassa *Hill Street Blues*. Olen seurannut sitä televisiosta yhdeksänvuotiaasta asti istuen täysin lumoutuneena olohuoneen vihreässä nojatuolissa. Jo pelkkä tunnusmusiikki virittää minut tunnelmaan. Se on lapsuuteni musiikkia, jonka yhdistän turvalliseen ja rakastavaan perheeseeni. Katson *Hill Street Bluesia* yhdessä isäni kanssa samalla kun syömmme KiM:n sipsejä.

Suosikkihenkilöni on Mick Belker, joka on soluttautunut huumemaailmaan. Hän liikkuu kahden maailman rajamailla ja saa asiat luistamaan. Kuten Belker, myös muut tv-sarjan poliisit painivat alati oikean ja väärän välillä. En ole selvillä tästä tuohon aikaan, mutta se on pulma, johon monta vuotta myöhemmin törmään koko ajan.

Kaikki tuntevat toisensa Hørbyssä, ja monilla paikkakunnan asukkaista on lempinimi, jonka he ovat saaneet joko jonkun taapahtuman tai ulkonäkönsä vuoksi. Jens Jørgen Kolli, Svend Hoppo, Hera, Kunkku, Pikku-Arne ja Vanhamies ovat kaikki henkilöitä, joiden kanssa puhun ja joita kuuntelen pukuhuoneessa isäni jalkapallopelein jälkeen. Isäni on Hørbyssä asuvan suurperheen jäsen, ja yhteen aikaan jalkapalloseuran ykkösjoukkueen kakkos-sarjassa pelasi hänen kuusi serkkuaan.

Äitini on työssä ravintolan keittiössä, ja menen usein sinne koulun jälkeen. Ravintolassa tuoksuu savukkeet ja friteerattu ruoka, ja savu on läpipääsemätön pelatessani noppaa muutaman baarissa hengailevan vakioasiakkaan kanssa.

Hørbyssä rahakkaat joutuvat puhumaan rahattomien kanssa. Ja toisinpäin. Jos ei tule toimeen kaikkien kanssa, ei tule toimeen kovinkaan monen kanssa. Vain neljänsadan asukkaan paikkakunnalla, jossa on ruokakauppa, leipomo, parturi, ravintola ja jalkapalloklubi, arvojärjestys on tasainen.

Kaikki täällä on tasaista. Kun pyöräilen Hørbyn läpi, näen enemmän taivasta kuin mitään muuta. Punatiilitalot reunustavat kapeita jalkakäytäviä, jotka aikanaan ovat jääneet puristuksiin vähälukuisten teiden ja talojen väliin. Koulumatkalla moikkaan Frønnichiä, jonka kädet ovat isot kuin vessanpytyn kansi, ja voin nähdä uuden leipomom isojen ikkunaruuutujen läpi sisään, jossa Jan jauhonvalkoisissa leipurinvaatteissaan myy makoisaa leipäänsä.

Hørbyssä tekemisistään saa tunnustusta, ja jos aikoo jotain, ei kannata esittää itseään parempaa. Jan ja hänen vaimonsa ovat juuri perustaneet yrityksensä, josta on tullut menestys. Laatu ja hyvä palvelu houkuttelevat asiakkaita. Leipuri-Jan, joksi hänet jo on nimetty, toivoo huhujen mukaan itselleen isoa BMW:tä, mutta pelkää, että Janten lain mukaisesti kaupungin asukkaat pitäisivät sitä pröystäilynä, ja se tuhoaisi hänen hyvän yrityksensä. Siksi leipomom vieressä seisoo vähemmän silmiinpistävä Nissan, jossa kuitenkin on kaikki lisävarusteet.

Tom-serkku ja *Hill Street Blues* ovat panneet siemenen itämään. Suuri haaveeni on tulla poliisiksi, mutta kun lakkaan kasvamaasta, pituuteni on vain metri seitsemänkymmentäkaksi senttiä. Eli Poliisikoulun vaatimuksista puuttuu viisi senttiä. Ehkä en ole kaikista pisin, mutta koska olen käytännössä kasvanut paikallisen atleettiklubin kuntosalilla, fysiikkani muistuttaa paremminkin painijaa kuin jalkapalloilijaa.

Joudun luopumaan unelmastani, mutta halu vain kasvaa ja jotain on tapahduttava. Käyn nopeasti läpi seuraavat vuodet: Käyn kauppakoulun ja saan korkeimman arvosanan aineessa, joka on nimeltään ulkomaankauppa. Olen ylpeä suorituksistani ja kaikki on minulle helppoa. Kansakoulun opettajani, rouva Jensen, sanoi jo muutama vuosi sitten, että suurin ongelmani on, että en pa-

hemmin viitsi panostaa, koska kaikki on minulle helppoa. Sellainen olen. Parasta on, kun edessäni on koko ajan haasteita.

Kaikki sanovat, että kirjanpito tai pankkityö on turvallista ja varmaa, enkä oikein tiedä, mitä haluan. Saan harjoittelijan paikan Jyske Bankista Pandrupista, missä liimaan postimerkkejä kirjeisiin ja suoristan setelien kulmia. Mutta mitä oikeastaan teen? Sitä kysyn itseltäni ensimmäiset kaksi viikkoa. Eräänä perjantai-iltapäivänä olen menossa hääjuhlaan ja seison Aarhusin asemalla, jossa syötän kolikoita kolikkopuhelimeen. Soitan esimiehelleni ja sanon kuten asia on, että haluan työn josta voin nauttia ja iloita, ja sitä en saa työssäni pankissa.

»Tiedätkö kuinka monta tuhatta on hakenut paikkaa, jonka sinä sait?» esimieheni kysyy.

»Hyvä, sittenhän teillä on mistä valita, mutta minä en voi jatkaa teillä», vastaan helpottuneena.

Jätän pankkityön ja aloitan Prinssin henkivartiokaartissa, jossa suoritan asevelvollisuuteni, ja pääsen sellaisen elämän ja ympäristön makuun, jossa on helppo navigoida. Arvojärjestys ei ole lähelläkään tasaista, mutta on konkreettinen ja helppo ymmärtää. Saan kersantin arvon Sønderborgista, ja alan unelmoida urasta jääkärikomppaniassa. Mutta kaksinkertainen luunmurtuma kolmoissarjan ottelussa lähettää minut tauolle sotilaselämästä ja myös unelmastani jääkärikomppaniassa. Juuri nyt minulla ei ole mitään unelmaa, mutta palava into on yhä tallella. Luen lehdestä Brian Laudrupin haastattelun, jossa esitetään muutama jalkapalloon liittymätön kysymys. Yksi niistä on: »Mikä on lempikirjasi?» Hän vastaa *Uro*, joka hänellä on tällä hetkellä yöpöydällään. Kirjan on kirjoittanut Henrik Madsen ja kirja käsittelee Kööpenhaminan huumeepoliisin partiota, josta Tom on kertonut. Osasto perustettiin vuonna 1965 ja sen tarkoituksena oli tutkia moottori- pyöräjengien, talonvaltaajien ja huumeidierien rikoksia Kööpenhaminassa.

Luen kirjasta väkivaltaisista toimista huumeidiilereitä vastaan ja traagisista huumeiden käyttäjistä, joita tuloksetta yritetään pelastaa. Luen myös, mitä huumeepoliisin partiossa työskentely tekee poliiseille. Vaikka siitä ei välttämättä seuraisikaan mitään hyvää, tiedän kirjan luettuani, että jos joskus pääsen poliisiksi, haluan päästä huumeepoliisiin. Minua kiehtovat kertomukset, joissa poliisit taistelevat etunenässä puolustaakseen katujen heikko-osaisia, huumeiden käyttäjiä. Minua kiehtovat läheiset suhteet, jotka syntyvät äärimmäisissä ympäristöissä yhteisen päämäärän hyväksi.

»Haluat siis poliisiksi?» Bremer Ovesen katsoo minua odottavasti. Hän on Frederikshavnin poliisin henkilöstöpäällikkö, jonka tunnen sekä paikallisesta ympäristöstä että jalkapallokentältä, jossa hän on näyttänyt minulle punaista korttia ja antanut merkin tärkeille rangaistuspotkuille. Hän on kutsunut minut isolle, laattikomaiselle poliisiasemalle, kun olen soittanut ja selittänyt hänelle tilanteeni. En ole hermostunut, vaan jännittynyt, koska teen nyt jotain, mitä todella haluan, ja mikä on ehkä ensi askel poliisin urallani. Sanon Ovesenille, että olen unelmoinut poliisin ammattista kymmenvuotiaasta asti. Toivon, että hän suosittelee minua eikä ota esille pituuttani, joka on vain metri seitsemänkymmentäkaksi. Mutta turha toivo.

»Kuulehan nyt, tunnen sinut jalkapalloilijana ja ihmisenä, joten annan sinulle todella hyvän suosituksen. Mutta pituudessasi on jotain häikkää, eikö vain?» Bremer Ovesen sanoo. Se minun täytyy tunnustaa. Hän etsii laatikostaan mittanauhan ja pyytää minut menemään seinän viereen. Asetun selkä seinää vasten.

»Ojentaudu täyteen pituuteesi», Bremer Ovesen kehottaa.

Vedän ilmaa keuhkoihini, jännitän jalat suoriksi niin että kintereissä kiristää, ja ojennan kaulaani niin, että aataminomena so-

jottaa suoraan ilmaan ja verisuonet pullistuvat esiin. En seiso varpaillani, mutta jokainen säie kehossani tekeytyy mahdollisimman pitkäksi.

»Okei», Bremer Ovesen sanoo neutraalilla äänellä. »Saan pituudeksi metri seitsemänkymmentäneljä. Annan suositukseni, mutta en usko, että tämä onnistuu.»

Metri seitsemänkymmentäneljä ei vieläkään riitä Poliisikouluun, mutta on kuitenkin parempi kuin metri seitsemänkymmentäkaksi. Ja minulla on vielä lisäksi toinen ongelma. Polveni ovat hajalla ja papereissani lukee, että minulla on oikeassa polvessani jalkapallopelissä saamani vamman vuoksi kymmenen prosentin invaliditeetti. Siksi minun täytyy käydä erikoislääkärillä, joka kirjoittaisi todistuksen. Eräs Frederikshavnissa pelaava jääkiekkoilija on hyvä ystäväni ja hän kertoo, että seuran lääkäri on erikoistunut polviin. Menen hänen puheilleen. Hän pyytää minua kyykistymään, tekemään saman yhdellä jalalla, ja sitten hän kysyy, tunnenko kipua.

»En», vastaan. Hän kirjoittaa nimensä paperiin ja olen ulkona puolessa minuutissa.

Ja sitten menen Poliisikoulun pääsykokeeseen.

• • •

Tuohon aikaan olen työssä Frederikshavnin muuttofirmassa. Esimieheni Erik Bredalsin muuttoauton takaosassa lukee: »Älä mene muualle huijattavaksi. Tule ensin meille.» Sellainen hän on. Muuttomiehenä hän pääsee kaikkien koteihin ja kohtelee kaikkia samalla tavalla. Meillä on sama hiusten väri, hän on pidempi ja vanhempi minua, ja kun asiakkaat luulevat hänen olevan isäni, vastaamme aina samalla tavalla. Minun vastaukseni on: »No niin onnekas hän ei kyllä ole.» Se tekee meidän ja asiakkaidemme suhteet vielä paremmiksi.

Silloin tällöin olen esimieheni mukana Kööpenhaminaan suuntautuvilla työkeikoilla. Muutoin olen ollut siellä vain kolme kertaa, ja joka kerta bussilla Sæbyn Torvekroenista maatotteluun taputuslippis päässä ja kasvot maalissa sekä umpitunnelissa. Kööpenhamina on siihen aikaan yhtä iso kuin Tom-serkku on kertonut.

Kun ajamme Erikin kanssa muuttokuormaa pääkaupunkiin, pysäköimme auton aina Halmtorvetille ja nukumme autossa patjojen päällä. Siellä ei tuohon aikaan ole vielä moderneja kahviloita, mutta sen sijaan paljon prostituoituja ja parkkipaikkoja kuorma-autoille. Kun emme tee töitä, kävelemme Isted-kadulle, jossa katselemme narkomaaneja, huumeidiilereitä ja prostituoituja. Tämä on täysin uusi maailma minulle.

Eräänä kylmänä iltana lähempänä puolta yötä istun auton hytissä ja katselen alas Colbjørnsen-kadulle. Sade piiskaa tuulilasiin ja se on ainoa kuulemani ääni. Pääkaupungissa on yhtäkkiä aivan hiljaista. Näen muutaman tanskalaisen prostituoidun ja muutamman huumeiden käyttäjän vähän kauempana. Tämä on Tanskan pimeä puoli, ja tässä pimeydessä ehkä joudun työskentelemään. Voisinko ajatella tekeväni työtä täällä? Olen kasvanut Pohjois-Jyllannissa turvallisessa pensasaidan ympäröimässä kodissa ja syönyt KiM:n sipsejä. Miltä tuntuu sanoa hyvästi kaikelle sille ja kaikille kavereille? Kunkulle, Vanhallemiehelle, Sullelle ja muille? Vanhempani ovat aina sanoneet, että sinun täytyy maistaa ruokaa, ennen kuin tiedät, pidätkö siitä, ja minulla on todellakin halu maistaa tätä, vaikka yhtäkkiä olenkin epävarma, selviänkö tästä. Pudistelen päätäni. Nyt pitää mennä nukkumaan. Minulla on muutto edessä, ja tiedän saavani pian tiedon siitä, olenko päässyt Poliisikouluun.

• • •

Olen kotona asunnossani Aalborgissa ja Bruce Springsteenin rosoinen ääni soittimessa sekoittuu omaani, kun yritän laulaa mukana. *The Boss* saa minut aina hyvälle mielelle. Asun täällä yhdessä tyttöystäväni Metten kanssa. Olen hyvin rakastunut häneen, ja perheemme tulevat hyvin toimeen keskenään. Mette on työssä eräässä Bestseller-konsernin putiikissa, ja on osaava ja pidetty. Hän haluaa muuttaa kanssani Kööpenhaminaan, jos pääsen Poliisikouluun.

Tänä tammikuun päivänä 1998 saan tietää, tuleeko minusta poliisi. Olen varalta hakenut myös upseerikoulutukseen ja opettajaseminaariin, ja helmikuussa menen jääkärikomppanian pääsykokeisiin. Vaikka minulla on hyvät arvosanat sotilaskoulutuksestani, tiedän, että koulutukseen pääsemisen todennäköisyys on mikrokooppisen pieni. Mutta jos en anna itselleni mahdollisuutta, en myöskään pääse koskaan koulutukseen.

Nyt on kyseessä poliisikoulutus ja vanha unelmani. Pyörin asunnossani ympäriinsä ilman että saan mitään aikaiseksi. Huhut kertovat, että jos posti tuo ison kirjekuoren, saa kielteisen päätöksen, koska kirjekuori sisältää kaikki hakemuksen mukana olleet paperit. Mutta jos vastaus on pienessä kuoressa, se tietää hyvää. En tiedä, mitä uskoa. Tiedän vain, että olin hyvä pääsykokeissa. Olen elämäni kunnossa.

Postiluukusta putoaa kirjekuori. Se vaikuttaa olevan iso, ja epäily nousee. Ajattelen, miten typerää on kuunnella Bruce Springsteeniä juuri nyt. Jos en pääse Poliisikouluun, hänen äänensä tulisi aina muistuttamaan minua ikävästä asiasta. Vaihdan kanavan Aalborgin paikallisradioon, joka soittaa *Sweet Home Alabamaa*, ja lisää äänenvoimakkuutta. Avaan kuoren. Haparoivin sormin otan esiin paperin ja luen.

Onneksi olkoon. Sinut on hyväksytty Poliisikouluun. Koulutus alkaa 1. huhtikuuta 1998. Päästessäni tähän asti alan huutaa ilosta. Ja laitan Aalborgin paikallisradion soimaan täysille.

2.

LEHMIPOJAT

Istun toiseksi viimeisessä hevosenkengän muotoon asetetuista pulpeteista. On ensimmäinen päivä Poliisikoulussa, ja katseeni kiertää uusien luokkatoverieni nimilapuissa. Nimen alla lukee myös, mille poliisiasemalle kukakin kuuluu. Muutamissa lukee Glostrup, toisissa Helsingør, ja sitten ovat ne, joiden lapuissa lukee Køge. Minun kyltissäni lukee onneksi Kööpenhaminan poliisi. Tämä tarkoittaa, että kohta saan toivoa, minkä poliisiaseman valitsen. Vaihtoehtoina on poliisiasema 1: Vesterbro ja joku kaupungin keskustan osista, poliisiasema 2: Østerbro ja Store Kongen -katu, poliisiasema 3: Bellahøj, poliisiasema 4: Amager, tai poliisiasema 5: Valby. Olen jo vakuuttunut, että haluan poliisiasema 1:een ja siellä saamani kokemuksen myötä voin lopulta saada työn huumeepoliisista. Haluan aloittaa Tanskan takapihalta, missä huumeidiilerit, prostituoidut ja huumeiden käyttäjät liikkuvat.

Istahdan tuolille eikä aikaakaan, kun Peter istahtaa viereeni. Tervehdimme ja hän kertoo, että on kotoisin Hjørringistä, aika läheltä paikkaa, jossa vartuin. Hän on isokokoinen, lasimestarin ja ovimikon välimuoto ja osoittautuu maailman mukavimmaksi ihmiseksi. Hän on lujatahtoinen ja älykäs, ja kaikki, mihin hän ryhtyy, onnistuu.

Kemiamme natsaavat, ja hänen puheestaan kuuluu pohjoisjylanti enemmän kuin minun puheestani. Fyysinen olemuksemme

on samanlainen ja luokanopettaja antaa meille nimen PVP: Pohjois-Jyllannin voimapartio. Peter haluaa myös poliisiasema 1:een. Asumme molemmat Frederiksbergissä, ja kun olemme vapaalla, pyöräilemme Vesterbrolle imeäksemme itseemme sen ilmapiiriä. Se on aika villi paikka kahdelle meidänlaisellemme pohjoisjyllantilaiselle pojalle. Isted-kadun varrella sijaitsevat hotellit ovat kuluneita ja nuhjuisia, ja niin ovat myös tanskalaisnaiset, jotka hengailevat hotellien ulkopuolella. Afrikkalaiset huumeidiilerit ovat alkaneet tunkeutua moniin Euroopan suurkaupunkeihin, ja he ovat tulleet myös Kööpenhaminaan, mutta kadulla kulkevat naamat ovat vielä enimmäkseen valkoisia.

Olemme Peterin kanssa ainoat, jotka ovat hakeneet harjoittelupaikkaa poliisiasema 1:stä, ja niin käy, että pääsemme sinne. Opettajamme nauraa, kun saa kuulla siitä.

»Teidän on hyvä tietää, että siellä on muutamia lehmipoikia, mutta olkaa vain omia itsejänne», hän sanoo meille.

No, keitä me sitten muka olisimme? Ymmärrän myöhemmin hänen pelkäävän, että joudumme poliisiasema 1:n ilmapiirin vaikutuksen alaiseksi, ja että olemme vaarassa joutua hankaluuksiin. Koska siellä menee lujaa. Se on maan hektisin poliisiasema, jossa tehdyt pidätykset muodostavat yli 50 prosenttia koko Kööpenhaminan poliisipiirien pidätyksistä. Olen kuullut, että siellä tapellaan ja pinna palaa helposti. Tunnen myös kertomukset Pakaste-arkusta ja Olkavarresta, jotka saivat syytteen poliisiväkivallasta, ja se tekee minut entistäkin uteliaammaksi ja innokkaammaksi aloittamaan siellä.

Poliisiasema, joka sijaitsee Vesterbrolla osoitteessa Halmtorvet 20, erottuu selvästi ympäristöstään. Rakennuksen nimi on Borgenhus, se on kahdeksankerroksinen, ja siitä näkee selvästi, että se on rakennettu 1960-luvun alussa. Se on karun ja luotaantyöntävän näköinen, väriltään sinivihreä ja muistuttaa vähän Stephen King -elokuvien tunnelmaa.

Aloitan poliisiasema 1:ssä nöyränä poikana. Täällä on paljon aikuisia ja kokeneita poliiseja, joilla on yksi tai kaksi isoa tähteä olkapäillään. Täällä on simputusmeininki, mikä tarkoittaa, että nuoremmat tarjoilevat kahvia, siivoavat, tyhjentävät astianpesukoneen, huolehtivat yöruokailusta, käyvät ostamassa aamiaisleipää ja pesevät auton. Jos joku vanhemmista poliiseista haluaa käyttää tietokonetta, eikä yhtään ole vapaana, nuorempi antaa paikkansa. Kyseinen tapa voitaisiin kyseenalaistaa, mutta kukaan ei sitä tee. En minäkään. Kuvittelisin, että tämä on kuin pelaisi Bundesliigassa 1980-luvulla. Ja kuten puolustusvoimissa, myös täällä on yksinkertainen hierarkkinen maailma, jossa on helppo navigoida.

• • •

Rita on vuorossa tänä iltana. Näin on kirjoitettu liidulla Isted-kadulla sijaitsevan pornoelokuvateatteri Nonstopin ulkopuolella olevaan kylttiin. Täällä tarjoillaan paljain rinnoin raikasta tynnyriolutta, ja tänä iltana tarjoilusta vastaa Rita. Ohjaajani, isokokoinen pohjoisjyllantilainen kōriläs, jota kutsutaan von Münchhauseniksi – koska hän on hyvä kertomaan tarinoita – vie minut aina silloin tällöin pornoelokuvateatteriin. Ei sen vuoksi, että oppisin tuntemaan pornoa, vaan koska minun pitää totuttautua alamaailmaan ja Isted-kadun pimeään puoleen.

Minut on sijoitettu päivystysryhmä kolmoseen, jossa on huhujen mukaan vielä pahempi simputusmeininki kuin muissa poliisiaseman ryhmissä. Täällä monet haluavat ulos kadulle ja toimimaan. Kun saavun päivystykseen perjantaina kello kaksikymmentäkolme, ei siellä ole menossa juhlat, mutta ei myöskään kaukana siitä. Eikä vähiten pidätysyksikössä, jossa ihmisiä kuulustellaan, pannaan pidätysseleihin ja viedään ehkä vankilaankin.

Palaverihuoneessa meitä on kolmekymmentä miestä pöydän

ympärillä. Seuraa nimenhuuto, ja pöydän päässä istuva päivystävä päällikkö kysyy kaikilta, onko jotain kysyttävää. Minulla on uusi, sininen virkapaita päälläni, ja olen todellakin valmis uusiin koitoksiin. Joka päivä tuntuu kuin olisin mukana elokuvassa. Kaikkea, mistä sain kuulla Poliisikoulussa, saan nyt itse kokeilla. Katseen ympärilleni nähdäkseni, ketkä tänään ovat työssä, ja toivon, että pääsisin kokeneen kollegan autoon oppiakseni talon tavat. Mutta jotkut kokeneista kahden tähden kollegoista ovat loppuun ajettuja ja toivovat vain, että saisivat jäädä sisälle istumaan nojatuoliin. Nuoremmat ovat innokkaita lähtemään ulos ja kokemaan Kööpenhaminan yöelämää. He haluavat ottaa kiinni rikollisia. Minä haluan mieluummin autoon poliisien kanssa, joilla on yksi iso tähti, sillä he ovat kokeneita eivätkä ole vielä täysin työhönsä kyllästyneitä.

Päivystysryhmä kolmosen päällikön nimi on Boye Vergo. Kun hän astuu sisään huoneeseen, kaikki lopettavat lehtien lukemisen ja heittävät ne pöydän keskelle. Hänestä huokuu arvovalta ja häntä kunnioitetaan. Hänellä on korkeat vaatimukset fysiikallamme ja henkiselle läsnäolollemme, ja jos joku on tehnyt virheen, hän saa sen myös kuulla. Mutta vastoinkäymisten kohdatessa Boye Vergo seisoo myös aina rinnallamme. Hän on isähahmo minulle ja kollegoilleni.

Astumme von Münchhausenin kanssa kaksi porrasaskelmaa alas ja tulemme Isted-kadulla sijaitsevan pornoelokuvateatterin eteiseen. Sieltä löytyy rivikaupalla vhs-pornofilmejä, joista voi valita haluamansa ja ottaa sen mukaan peremmälle elokuva-teatteriin. Automaattinen turvaovi avautuu ja päästää meidät tilan takaosaan, jossa on baari ja paikka neljälle viidelle henkilölle. Jokaisella pöydällä on talouspaperirulla miehille, jos he haluavat masturboida. Parhaat päivänsä nähnyt Rita seisoo baaritiskin takana ja laskee kaljaa tuoppiin vetämällä dildonmuotoista tappia alaspäin.

Paikan naiset eivät ole erityisen kauniita, mutta he ovat terveitä. Käytävällä on niin pimeää, etten näe edes metriä eteeni, mutta jos näkisin jotain, näkisin ovet koppeihin. Jokaisessa niissä on tuoli ja televisio, ja lattialla ohut patja ilman lakanaa. Tänne voi ottaa mukaansa etuhuoneesta hankitun pornofilmin, ja tänne voi myös tulla yhdessä prostituoidun kanssa. Kauempana käytävällä on elokuvateatterit, kaksi pientä huonetta muutamine tuoliriveineen, toisessa näytetään jokseenkin tavallista pornoa, toisessa eläinseksiä. Käytävän päässä on isoin elokuvateatteri, jossa on viisi tummanpunaista tuoliriviä. Täällä miehet istuvat ja masturboivat. Taaimpana on rinnan korkeudella oleva seinämä, jonka takana seisoo miehiä. Täällä he saavat suuseksiä tai voivat tyydyttää itse itsensä. Täällä haisee siemenneste, hiki ja tynnyriolut, ja kengänpohjani tarttuvat kiinni punaiseen mattoon.

Pohjoisjyllantilaiselle nuorelle miehelle, joka on tottunut siihen, että masturbointi ja pornofilmin katselu tapahtuu yleensä nuoren miehen omassa huoneessa lukitun oven takana, tämä on hurja kokemus.

Von Münchhausen haluaa tutustuttaa minut tähän ympäristöön. Ei pornoympäristöön vaan alamaailmaan. Minun pitää oppia olemaan kaveeraamatta strippariklubien liivijengiläisten ja rikollisjengiläisten kanssa, joille minun täytyy tehdä ruumiintarkastus vessoissa. Minun täytyy tottua siihen, että he vetävät alkkarit alas, levittävät takamuksen puolikkaat erilleen ja nostavat pallinsa, jotta näkisin piilottelevatko he aineita tai aseita. Niin, jotkut on yllätetty aseet alushousuissa.

Ruumiintarkastuksesta tulee usein kähnää. Ei fyysistä väkivaltaa vaan keskustelua, jossa tarkastettava yrittää protestoida. Sen vuoksi minut on otettu mukaan Isted-kadun tiloihin.

Jatkan von Münchhausenin opissa. Eräänä kesäyönä ei tapahdu mitään. Vaikka Kööpenhamina on suurkaupunki ja pääkaupunki, saattaa ihan hyvin mennä kaksikin tuntia ilman radiohäly-

tystä. Ajelemme ympäriinsä partioautolla. Kaduilla ei ole yhtään ihmistä, ja vain poliisiautot, taksit ja pakettiautot ajavat siellä ympäriinsä. Istun ratissa ja von Münchhausen istuu pelkääjän paikalla ja kertoo juttuja. Toinen toistaan kirjavampia. Hän on vauhtiin päästessään kuin ikiliikkuja.

Tänä yönä ajamme Rigshospitalet-sairaalan ohi ja käännyimme vasemmalle kaupunkiin päin Fredensbro-sillan yli. Von Münchhausen jauhaa juttujaan, minä kommentoin ja nauran hänen jatkaessa kertomuksiaan. Tunnelma on hilpeä. Kääntyessäni vasemmalle risteyksessä, ja valokeilan kääntyessä mukana, näen yhtäkkiä pyöräilijän aivan auton nokan edessä. Mäiskis! Olen ajanut hänen päälleen. En nähnyt pyöräilijää, joka tuli vastaan ilman valoja, ja nyt nainen makaa tiellä ja me istumme partioautossamme. Istun kuin kivettyneenä. Mitä jos hänelle on käynyt jotain? Mitä jos hän minun takiani on katkaissut jalkansa, halkaissut päänsä tai jotain vielä pahempaa? Olemme ainoat paikalla. Von Münchhausen hyppää ulos autosta, menee naisen luo ja kysyy, onko kaikki hyvin. Kaikki on hyvin. Istun yhä ratin takana enkä kykene liikkumaan. Von Münchhausen katsoo naista saadakseen vahvistuksen asialle. Etupyörä on vääntynyt, muuten nainen vaikuttaa vain järkyttyneeltä. Von Münchhausen haukkuu naisen pataluhaksi.

»Mitä helvettiä oikein teet? Ajat ilman valoja ja päin punaisia! Olisit voinut kuolla. Nyt otat pyöräsi ja heität sen tien sivuun», hän huutaa naiselle.

Von Münchhausen hyppää takaisin autoon.

»Aja niin perkeleesti!» hän huutaa.

Kun ajamme pois paikalta, hän vannottaa, etten saa puhua asiasta kenellekään.

»Mutta ...», minä sanon.

»Ei mitään muttia. Tuosta lähtisi varmasti ajokorttisi, ja sinun koeaikasi poliisissa loppuisi tähän», von Münchhausen sanoo.

Hänen ei tarvitse sanoa enempää. Hän on auttanut minua ja nyt vain jatkamme. Mutta hänen käytöksensä yllättää minut. Säännöt ovat monin paikoin liukuvia, ja minä olen kotoisin paikasta, jossa käytännön ratkaisu on aina paras ratkaisu. Mutta nyt on kyseessä poliisi, erittäin suuri auktoriteetti tanskalaisessa yhteiskunnassa, joka rikkoo lakia. Siihen minun täytyy vain tottua. Eikä tämä tule olemaan viimeinen kerta, kun harhaluulot poliisin säännöistä haihtuvat, ja olen itse osallisena siihen. Sen tajuan vasta vuosia myöhemmin, mutta kun painan kaasun pohjaan pae-
tessamme sairaalan risteyksestä sinä iltana, otan askeleen maailmaan, joka ei ole mustavalkoinen, ja josta on vaikea päästä eroon.

■ ■ ■

Takataskustani roikkuu pari ohutta mustaa nahkakäsinettä. Minulle on kerrottu, että käsineet ovat poliisiasema 1:n poliisien tunnusmerkki, ja ehkä sen vuoksi meitä kutsutaan lehmipojiksi. Muilla Kööpenhaminan poliisiasemilla ollaan vähän kateellisia, mutta selitämme, että on hyvin käytännöllistä, että käsineet ovat takataskussa, kun otamme kiinni narkomaaneja tai kun saamme hälytyksen ravintolatappeluihin. Mutta todellisuudessa niillä annetaan merkki: me olemme poliisiasema 1:stä, ja olemme valmiita toimintaan.

Kohtelemme kovin esimerkiksi miestä, jota kutsutaan Tommy Poliisintappajaksi, koska hän vuonna 1994 varasti Toyota Corollan ja raahasi auton perässä poliisia kymmenen–viisitoista metriä, ennen kuin päästi hänet irti ja katosi. Kollega sai päävamman ja kuoli. Siitä Tommy Poliisintappaja sai vain vuoden vankilaa, mikä loukkasi Kööpenhaminan poliisikollegojen oikeudentajua.

Kaikki poliisiasema 1:n päivytyksryhmä kolmosessa tietävät, millä autolla Tommy Poliisintappaja ajelee ympäriinsä, ja muistavat sen rekisterinumeron. Jos ei muista sitä heti ulkoa, oppii sen

aika äkkiä. Tiedämme myös, että hän rikollispiireissä kehuskelee tappaneensa poliisin.

Uusien kollegojen ja niin myös minun oikeudenmukaisuuden tunto on vahva, joten ajamme aina Tommyn Valbyssa sijaitsevan asunnon ohi vain nähdäksemme, onko hän kotona. Yritämme myös löytää hänet, ja kun näemme hänet, pysäytämme hänet. Emme koskaan ole ylittäneet rajaa, mutta menemme kyllä ihan rajalle asti ja annamme hänen ymmärtää, että me päätämme, ja että hän on vastuussa kaikista teoistaan. Hän on turhautunut, koska hän ei koskaan saa mahdollisuutta selittää. En ole mukana juuri silloin, kun kollega pysäyttää hänet ja pyytää saada nähdä ajokortin. Tommy Poliisintappaja ottaa esille ajokortin, mutta pitää sen auton sisällä, joten kollega joutuu ojentamaan kätensä auton sisälle. Ja Tommy veivaa ikkunan kiinni ja alkaa ajaa. Kollegat pamauttavat rikki sivuikkunan, jonka kautta he vetävät Tommyn ulos, eivätkä kovinkaan helläkätisesti.

Asia selvitetään poliisiasema 1:ssä. Se on talon tapa. Siitä myös seuraa, että meitä kielletään turvallisuussyistä ajamasta Nørrebron Blågårdspladsilla illalla kello yhdeksän jälkeen.

»Ei hitto viekään voi olla totta. Rikolliset ei kyllä päätä, millä Kööpenhaminan alueella ajamme», kaksi vanhimmista poliiseista, Bo ja Pepsi, sanovat. Kun päivystävä päällikkö poistuu palaverihuoneesta, he sanovat:

»Pojat, me ajamme Blågårdspladsilla illalla kello yhdeksän jälkeen.»

Jätämme Vesterbron ja liikumme poliisiasema 3:n alueelle Nørrebrolla. Pysäköimme autot keskelle Blågårdspladsia, jalkaudumme ja asetumme paikallemme. Ketään ei kuitenkaan tule. Ei yhteenottoa. Joten hetken kuluttua ajamme pois. Mutta olemme näin osoittaneet sekä johdolle että Nørrebron rikollisille, että poliisi on se, joka määrää.